

Strategija RS na področju prehrane in vloga živilske industrije

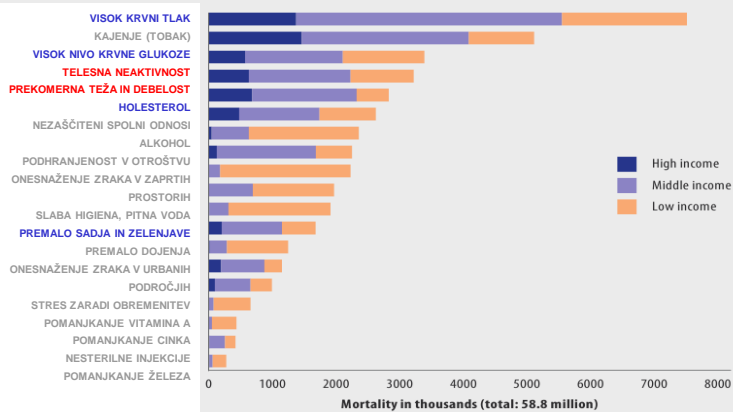

Marjeta Recek
Direktorat za javno zdravje

1. Konferenca industrije pijač, GZS, 21. oktober 2015

Vodilni dejavniki tveganja za umrljivost

Figure 6: Deaths attributed to 19 leading risk factors, by country income level, 2004.

42,0 %
66,6 %
34,5 %
28,45

žensk
moških
dečkov
deklic

14,7 %
20,7 %
7,3 %
5,6 %

Vir: WHO, Global health risks, 2009

Debelost - problem celotne EU in razvitega sveta

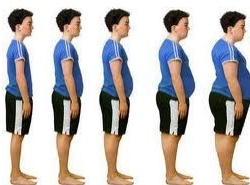
SLOVENIJA

- **otroci in mladostniki:** delež čezmerno hranjenih in debelih se je v zadnjih tridesetih letih podvojil, bolj izrazito je bilo to povečanje pri fantih
- **odrasli:** telesna masa večja od priporočene ima malo manj kot polovica žensk in skoraj 70 % moških.

Prehranske navade – otroci in mladostniki

čezmerna prehranjenost otrok in mladostnikov -
pogosto napovedni dejavnik v odrasli dobi

negativen vpliv na kakovost življenja in zdravja

Ključni dosežki pretekle prehranske politike

- razvoj smernic za načrtovanje zdrave in uravnotežene prehrane,

- uspešno medsektorsko povezovanje: zdravje, kmetijstvo, in šolstvo

- ozaveščanje prebivalcev o pomenu prehrane za zdravje (medijske kampanje).

Spremenjen način življenja-prehranjevanje

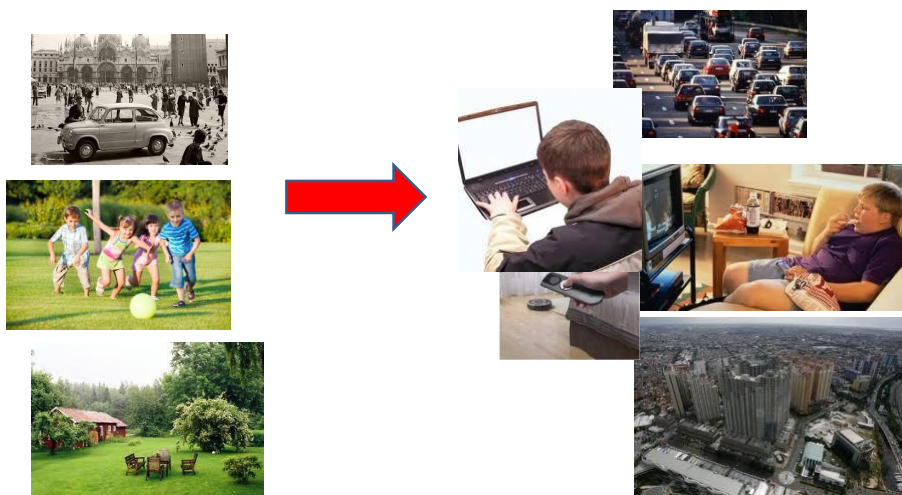
tradicionalen način prehranjevanja: uporaba osnovnih živil

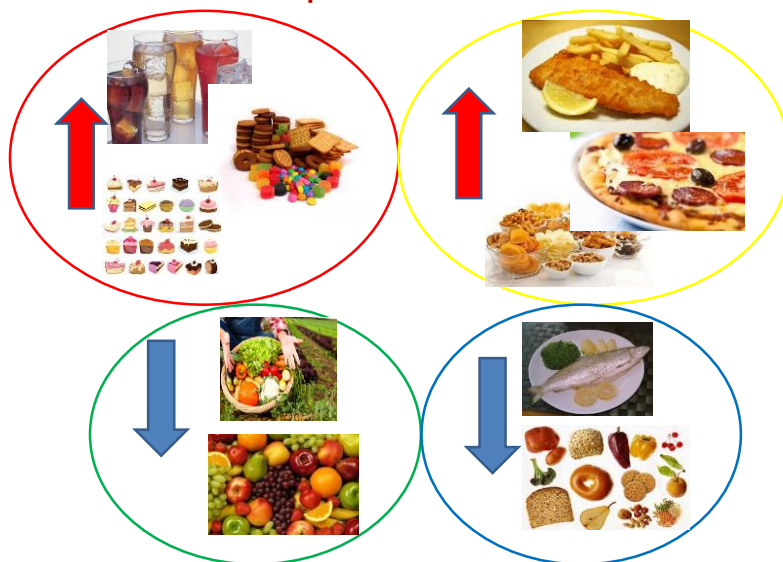
visoko predelana hrana, hitra hrana, pripravljeni obroki

Spremenjen način življenja-telesna dejavnost

Slabe prehranske navade

Nacionalni program o prehrani in telesni dejavnost za zdravje 2015 - 2025 (sprejet julija 2015)

Vključuje tudi vidik telesne dejavnosti za zdravje

Vizija = ustvariti pogoje in oblikovati okolje, ki bo prebivalcem omogočalo boljše prehranjevalne in gibalne navade ter zdravo izbiro

boljše zdravje in kakovost življenja

Z izvajanjem nacionalnega programa želimo

- zmanjšati delež prebivalcev s prekomerno telesno maso in debelih,
- povečati delež prebivalcev, ki so redno telesno dejavni,
- povečati delež dojenih otrok,
- zmanjšati delež podhranjenih in funkcionalno manj zmožnih starejših ter bolnikov,
- povečati uživanje sadja in zelenjave,
- zmanjšati vnos nasičenih maščob, sladkorja in soli,
- zmanjšati vsebnost transmaščob.

POGOJ ZA USPEŠNO IZVAJANJE

- izvajanje različnih ukrepov, ne zgolj v zdravstvu
- dobro medresorsko sodelovanje in povezovanje vseh deležnikov (industrije, stroke, civilne družbe)
- spremembe v vedenju potrošnikov
- spremembe v okolju (večja ponudba zdravju naklonjenih izbir)

CILJ:
 Izboljšane prehranjevalne navade
 in navade gibanja - **ZDRAV IN**
OPOLNOMOČEN POSAMEZNIK

Prednostna področja delovanja

ZDRAVO PREHRANJEVANJE V SKLADU S SMERNICAMI IN PRIPOROČILI

- *smernice zdravega prehranjevanja v vzgojno-izobraževalnih zavodih*
- *kakovost prehrane bolnikov in starostnikov v bolnišnicah in socialno-varstvenih zavodih, s poudarkom na lokalno-trajnostni oskrbi*

JAVNO NAROČANJE ŽIVIL

- *kakovost subvencionirane študentske prehrane in zdravo prehranjevanje študentov*
- *kakovost prehrane in ozaveščenost o zdravem prehranjevanju med zaposlenimi*

ZBOLJŠANJE PONUDBE ZDRAVJU KORISTNIH IZBIR

- *Povečati ponudbo zdravju koristnih obrokov in jedi pri ponudnikih v gostinstvu in turizmu.*

- *Povečati ponudbo zdravju koristnih (preoblikovanih) živilskih izdelkov v sodelovanju z deležniki v živilsko-predelovalni verigi*

PREVEČ
SOLI ŠKODI

ZAGOTAVLJANJE DOSTOPNOSTI DO ZDRAVJU KORISTNIH IZBIR ZA SOCIALNO-EKONOMSKO OGROŽENE

- *Povečati dostopnost do zdravih izbir.*
- *Ohraniti obstoječe sisteme subvencionirane prehrane.*

ZAGOTAVLJANJE VARNE IN ZDRAVE HRANE S POUDARKOIM NA LOKALNI TRAJNOSTNI OSKRBI IN SAMOOSKRBI

- *Povečati stalno ponudbo in povpraševanje po zdravju koristni, lokalno pridelani hrani.*
- *Povečati lokalno trajnostna oskrbo gospodinjstev in proračunskih uporabnikov, ki zagotavljajo zdravo in kakovostno prehrano.*
- *Celovito zagotavljati varnost hrane.*

OZNAČEVANJE, PREDSTAVLJANJE IN TRŽENJE ŽIVIL

- *Potrošnikom omogočiti lažjo izbiro zdravju koristnih živil.*
- *Omejiti trženje zdravju nekoristnih živil otrokom (energijsko goste ter hranilno revne hrane in sladkih pijač).*
- *Zmanjšati potvorbe živil in zavajanje potrošnikov.*

VLOGA SISTEMA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

Krepitev zdravja in primarna preventiva ter izvajanje preventivnih programov

- *Zdravi začetki (bodoči starši in prehrana dojenčkov).*
- *Vzpostavitev programov za spremljanje, zgodnje odkrivanje ter obravnavo neustreznega prehranjevanja (in nezadostne telesne dejavnosti).*
- *Prehranska obravnava bolnikov v bolnišnicah.*

OBVEŠČANJE IN OSVEŠČANJE

- *Okrepiti vrednote in povečati obveščenost in znanje prebivalcev o koristih zdrave prehrane in telesne dejavnosti za zdravje.*
- *Zagotoviti verodostojne, strokovne in razumljive informacije s področja prehrane in telesne dejavnosti v vseh življenjskih obdobjih.*

IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE TER RAZISKOVANJE

Podpis zavez industrije brezalkoholnih pijač

- uresničevanje ciljev in ukrepov iz nacional. programa:
 - omejevanja oglaševanja in trženja zdravju nenaklonjenih živil otrokom
 - povečanje ponudbe zdravju koristnih pijač
 - povečanje telesne dejavnosti med prebivalci

Projekt Voda zmaga!

KVIZ

NOVICE ZA MLCE ZA STARŠE NAGRADNA IGRA O PROJEKTU POVEZAVE

VODA ZMAGA!

1.) Kateri od naštetih bolezni povzročajo pijače z dodanim sladkorjem (PDS)?

a) Izobna griboša
 b) Sladkorna bolezen
 c) Debelost
 d) vse od naštetih

Kaj za 4%*WS1?

Si vedel-a, da pijače z dodanim sladkorjem, kot so na primer ledeni čaj, sadni nektar ali vode z okusom, hudo škodujejo tvojemu zdravju? Te pijače vsebujejo ogromne količine sladkorja, ki se jih večših sploh ne zavedamo!

Sladkor, ki ga zaužijemo s pijem sladkih pijač pa povzroča različne bolezni, na primer zobno gnitoba, debelost, sladkorno bolezen in mnoge druge, za katere morda še sploh nisi slišal-a. Strokovnjaki pravijo, da pijač z dodanim sladkorjem sploh ne bi smeli uvrščati med običajno pijačo, temveč med nevarne snovi, kot sta alkohol in tobak.

Te zanima, koliko sladkorja vsebujejo sladke pijače, ki jih piješ najpogosteje? Klikni na spodnje slike in preveri!

GALERIJA
 SLAVNI

Jennifer Aniston skriva obraz pred paparaci, a svoje največje bogastvo potleno pokrije pred ogledke:

Anketa
 Vodo pijem, ker ...

me osreča.
 je najcenejša.
 je dobra za moje zdravje.
 jo pijem tudi malici.
 a tem varujem okolje.

Vote

- spodbujanje uživanja vode in nesladkanih pijač
- razširitev projekta preko zdravih šol na vse osnovne šole (Nacionalni inštitut za javno zdravje)

Omejitev oglaševanja zdravju nekoristnih živil otrokom

- regulirano: komercialna sporočila za živila v programskih TV vsebinah, namenjena otrokom (Zakon o avdiovizualnih medijskih storitvah)
- TV hiše: pravila ravnanja v zvezi z neprimernimi avdiovizualnimi komercialnimi sporočili v skladu s prehranskimi smernicami, ki določajo prepoved oglaševanja energijsko goste ter hranilno revne hrane in sladkih pijač.

Izbrani projekti-javni razpis varovanje in krepitev zdravja 2015-2016

- Študent - veš kaj ješ? Pregled ponudbe prodajnih avtomatov in prehranjevalnih navad študentov; ZPS
- VSESLOVENSKI PORTAL HRANA IN PREHRANA: Osveščanje potrošnikov, medijev in nosilcev živilske dejavnosti o hrani in prehrani (Inovativna živila), Inštitut za nutricionistiko

CILJ:
 Izboljšane prehranjevalne
 navade in navade gibanja
 - ZDRAV IN OPOLNOMOČEN
 POSAMEZNIK

Hvala za pozornost!